

Hanna Kowalewska-Marszałek, Ewa Gieysztor, A. Boguszewski, G. Nowakowska

Sandomierz, woj. tarnobrzesckie. Stanowisko Żmigród

Informator Archeologiczny : badania 14, 47-49

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

skiego i przepalony tłuczek z otoczaka krzemienego. Znaleźiska te łączyć można z kulturą ceramiki wstęgowej rytej i z kulturą lendzielską.

Znaleziono też fragmenty kubka kultury Chtopice-Vesele, zaś w warstwie kulturowej ułamki ceramiki tejże kultury, kultury mierzanowickiej i bardzo dużą ilość charakterystycznych ułamków naczyń /głównie garnków/ kultury trzcienieckiej. Wymienić też należy sercowaty grocik z krzemienia wołyńskiego, sierp z krzemienia świeciechowskiego i kilka kamiennych tłuków i rozcieraczy.

Ze względu na wielką wartość poznawczą /jedyna jak dotychczas systematycznie badana osada wczesnobrązowa w dorzeczu Wisłoka/ stanowisko powinno być poddane badaniom ratowniczym w latach następnych.

Materiały złożono w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie.

RZESZÓW
Stanowisko 89

Muzeum Okręgowe
w Rzeszowie

Badania prowadził mgr Wojciech Blajer. Finansowało Muzeum Okręgowe w Rzeszowie. Pierwszy sezon badań. Osada wielokulturowa z epoki neolitu i wczesnej epoki brązu.

Stanowisko położone jest w północno-zachodniej części miasta na Osiedlu Baranówka IV A, na lewobrzeżnej, północnej terasie nadalewowej rzeki Przyrwy. Jest to rozległy cypel terasy, nachylony ku wschodowi, południowi i zachodowi oddalony około 150 m na wschód od cypla, na którym znajduje się stanowisko 88, a oddzielony naturalnym obniżeniem terenu.

W czasie badań ratowniczych przebadano 1 częściowo zniszczoną jamę kultury trzcienieckiej /nieckowatą w przekroju/ i 2 skupiska polepy i ceramiki /neolityczne ?/, zaś na ścianach wykopów budowlanych zinwentaryzowano 3 częściowo zniszczone jamy neolityczne.

Wśród zabytków neolitycznych na uwagę zasługują ułamki mis na pustej nóżce, z wyraźnym załomem na brzuścu, sugerujące przypisywanie znalezisk kulturze lendzielskiej, a także uszkodzone dłućko z łupka i zębaty zbrojnik z krzemienia wołyńskiego.

Stanowisko powinno być poddane dalszym badaniom ratowniczym stosownie do stanu zaawansowania i potrzeb prac budowlanych.

Materiały złożono w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie.

SANDOMIERZ
woj. tarnobrzeskie
Stanowisko Żmigród

Państwowe Muzeum
Archeologiczne
w Warszawie
Konserwator Zabytków
Archeologicznych w Tarnobrzegu

Badania prowadziła mgr Hanna Kowalewska-Marszałek przy współudziale mgr Ewy Gieysztor, mgr. A. Boguszewskiego i G. Nowakowskiej oraz młodzieży z LO w Krasnymstawie. Finansował KZA w Tarnobrzegu /za pośrednictwem Urzędu Miejskiego w Sandomierzu/. Drugi sezon badań /po przerwie od 1971 r./ Osada wczesnoneolityczna.

Badania tegoroczne stanowiły kontynuację prac prowadzonych w 1971 r. pod kierunkiem prof. dr. Stanisława Tabaczyńskiego i dr Elżbiety Tabaczyńskiej.

Wzgórze Żmigród, na którym położone jest stanowisko, znajduje się w północnej części miasta, u zbiegu dróg prowadzących do Zawichostu i Tarnobrzegu. Jest to wydłużone wzniesienie o kierunku N-W-S-E, wchodzące w skład skarpy wiślanej, z wyraźnym podziałem na dwie części o różnej wysokości.

Wykop I/80 założono na południowym skłonie północnej /wyższej/ części wzgórza, na wschód od wykopu z 1971 r. Obejmował on 92,5 m² powierzchni. Na poziomie podłoża lessowego zarysowały się ślady trzech obiektów:

1. "Rów" o dość regularnie zarysowanych krawędziach, o szerokości 1-2 m, odsłonięty na przestrzeni około 12 m. Wypełnisko jego stanowi - w części północnej - ciemnobrunatna, dość tłusta ziemia, a w części południowej - ziemia o jaśniejszej barwie, lessowata, z wytrąceniami żelazistymi /czarnymi/ przy dnie. Wypełnisko zawierało dużą ilość materiału ceramicznego różnych kultur, głównie kultury ceramiki wstęgowej rytej i lendzielskiej /na uwagę zasługują fragmenty naczyń sitowatego/, ponadto materiały krzemienne i liczne duże kości zwierzęce. Głębokość "rowu", różna na różnych odcinkach, wahała się od 10 do 60 cm, dno było płaskie, skrzyniowate. Charakter obiektu i jego przynależność kulturowa nie są w pełni jasne.
2. Odsłonięta część obiektu ma kształt zbliżony do wycinka koła o dość znacznej /kilkanaście metrów/ średnicy. Obiekt nie był rozkopywany.
3. Jama, sąsiadująca od zachodu z "rowem", elipsowata, o dłuższej osi 1,60 m. Wypełniona była ciemnobrunatną, bardzo tłustą ziemią o miąższości 20-30 cm, zawierającą dużą ilość polepy /duże fragmenty/ i węgla drzewnego, a w części przydennej - lessowe wytrącenia wapienne. W jamie znaleziono naczynko miniaturowe i liczne fragmenty ceramiki kultury lendzielskiej, narzędzia krzemienne i obsydianowe, igłę kościaną i duże kości zwierzęce. Obiekt ten można wstępnie łączyć z kulturą lendzielsko-pułgarską. Niejasna jest natomiast jego sytuacja stratygraficzna w stosunku do obiektu 1.

W materiale archeologicznym dominuje ceramika wczesnych kultur neolitycznych, wystąpiły też wyroby z krzemienia czekoladowego

i świeciechowskiego /głównie drapacze i wióry retuszowane/ oraz stosunkowo duża ilość wyrobów obsydianowych /10 sztuk/.

Materiały przechowywane są w PMA,

Badania będą kontynuowane.

SIEDLNICA, gm. Wachowa
woj. leszczyńskie
Stanowisko 17a

patrz
uzupełnienia 1979

SIEMIROWICE, gm. Awice
woj. śląskie

patrz
epoka brązu

STRACHÓW, gm. Łagiewniki
woj. wrocławskie
Stanowisko 2a

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej
Zakład Archeologii Nadodrza
we Wrocławiu

Badania prowadziła dr Anna Leciejewiczowa.
Finansował IHKM PAN. Siódmy sezon badań.
Osady neolityczne kultur ceramiki wstęgowej
rytej i pucharów lejkowatych.

Prace wykopaliskowe prowadzono w zachodniej części osiedla późnej fazy kultury ceramiki wstęgowej rytej, gdzie w latach poprzednich natrafiono na ślady naziemnej budowli i związane z nią jamy. Obecnie w wykopach o łącznej powierzchni 475 m² odsłonięto pełny jej zarys. Była to prostokątna chata o słupowej konstrukcji ścian, zorientowana na osi N-S z odchyleniem 40° na zachód. Mierzyła około 13 m długości i 5,5 m szerokości. Wzdłuż jej dłuższych ścian rozmieszczone były różnej wielkości, nieregularnego kształtu-jamy w większości tzw. budowlane. Wtórnie służyły one różnym celom gospodarczym, w niektórych stwierdzono paleniska i ślady licznych ognisk. Znalezione sporo ułamków ceramiki w tym wiele z ornamentem typowym dla grupy szareckiej. Uwagę zwraca fragment naczyńia na zomorficznej nóżce. Stwierdzono też narzędzia kamienne, głównie siekierki i tzw. motyki z fyllitu szarogłazowego, płyty do polerowania powierzchni wyrobów z piaskowca oraz liczne wyroby z krzemienia jurajskiego-krakowskiego.

W trakcie badań natrafiono na dwie jamy zawierające ceramikę i wyroby kamienne typowe dla późnej fazy południowej grupy kultury pucharów lejkowatych. Jedna z nich o charakterystycznym stożkowym kształcie służyła zapewne do gromadzenia zapasów żywności. Obiekty te należały do niewielkiego skupiska zabudowań na zachodniej peryferii osady badanej w latach poprzednich na stanowisku 2.